

DECLARACIÓ SOBRE EL CENTRE D'INTERNAMENT D'ESTRANGERS

El president del Parlament de Catalunya ha rebut per carta la negativa a la sol·licitud que va adreçar al ministre de l'Interior perquè una delegació del Parlament pogués visitar les instal·lacions del Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca.

La visita responia a un mandat del Parlament, arran de l'aprovació de la Moció 158/XII del Parlament de Catalunya, sobre la situació dels centres d'internament per a estrangers. Entre d'altres, la Moció acorda el compromís de crear una comissió d'estudi sobre el racisme institucional i estructural en la gestió de la seguretat a Catalunya, i sol·licita a les autoritats competents que permetin la visita d'una delegació de diputats al centre d'internament per a estrangers situat al barri de la Zona Franca de Barcelona.

Arran d'aquesta negativa, el president del Parlament ha demanat suport institucional al Síndic de Greuges per posicionar-se davant la possibilitat de reobertura del centre.

L'abril de 2012 el síndic de greuges de Catalunya va rebre la negativa per part de la delegada del Govern espanyol i la Comissaria General d'Estrangeria a la visita que es volia fer amb l'equip de treball del Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura.

Davant d'aquesta situació, el president del Parlament de Catalunya i el síndic de greuges de Catalunya volen fer les següents

CONSIDERACIONS

1. Des que es van crear a mitjan anys 1980 els centres d'internament d'estrangers han estat establiments controvertits. La reclusió de migrants en situació administrativa irregular mentre se substancia l'expedient d'expulsió té empara legal en la Directiva 2008/115/CE de la Unió Europea i en el Conveni europeu de drets humans (art. 5.1.f), però es pot considerar una mesura desproporcionada (privació de llibertat, un dret fonamental) per a l'objectiu que pretén assolir (una sanció administrativa, l'expulsió de la persona estrangera en situació irregular). La seva eficàcia, a més, és dubtosa, perquè ni totes les persones internades acaben essent expulsades ni sovint és necessari l'internament per procedir a les expulsions.

2. En aquests centres s'hi ha detectat una important opacitat informativa (manca de dades oficials relatives a ocupació, expulsions, queixes, etc.) i condicions materials inadequades (deficiències estructurals, manca d'higiene, etc.) i assistencials (manca d'assistència jurídica, mèdica, social, etc.). Les queixes per maltractaments han estat freqüents i darrerament s'ha pogut constatar la presència de persones menors d'edat.

3. En els darrers anys, el Síndic ha obert vint actuacions d'ofici i dotze queixes arran d'informacions rebudes relatives a la situació de persones internades al CIE de la Zona Franca. Aquestes actuacions inclouen almenys dues defuncions (un suïcidi, presumptament conseqüència de maltractaments, i una aturada cardíaca), diverses queixes relatives a lesions, amenaces, vexacions i altres maltractaments, i a dues vagues de fam (una d'individual; l'altra, per part de 50 interns).

4. En compliment de la Llei orgànica 2/2009, però amb quatre anys de retard, el Govern espanyol va aprovar el Reglament sobre els CIE per mitjà del Reial decret 162/2014. Malgrat que el Reglament introdueix algunes novetats positives, resulta criticable que mantingui el caràcter policial dels centres, amb funcionaris que duen armes de foc; que no inclogui cap garantia sobre l'ús de la força, les mesures de contenció o les cel·les d'aïllament, i que deixi sense cap concreció qüestions com ara l'organització de les visites, les trucades telefòniques o el temps mínim per avisar d'una expulsió. Els drets de les persones internades al CIE són notablement inferiors a aquells de què gaudeixen els interns de centres penitenciaris.

5. L'any 2012, el síndic, en la seva condició d'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura, va intentar visitar el CIE i se li va negar l'accés. En data d'avui encara no hi ha pogut entrar, malgrat que continuen havent-hi queixes sobre el tracte rebut en aquest establiment. Malgrat que altres organismes de drets humans sí que hi tenen accés, prohibir l'entrada i la supervisió per part de la institució que té encarregada estatutàriament la garantia del respecte als drets humans a Catalunya suposa una minva en la garantia de drets de les persones internes.

6. El 23 de juliol de 2015 el Parlament de Catalunya va instar el Govern espanyol a iniciar "en el més breu termini possible un procés que condueixi al tancament progressiu dels centres d'internament d'estrangers". Més recentment, el 5 de març de 2020 el Parlament ha reiterat aquesta sol·licitud, particularment pel que fa al CIE de la Zona Franca de Barcelona.

7. Des de l'inici de la pandèmia de la COVID-19 s'han buidat tots els CIE de l'Estat. El CIE de Barcelona continua sense interns a causa de les obres de millora que s'hi estan fent.

En virtut de les consideracions anteriors, el president del Parlament de Catalunya i el síndic de Greuges de Catalunya conclouen que els centres d'internament d'estrangers són establiments que, de manera estructural, vulneren drets fonamentals i, en conseqüència,

MANIFESTEN

- Que es tanqui definitivament el CIE de la Zona Franca de Barcelona.
- Que es tanquin progressivament els centres d'internament d'estrangers de la resta de l'Estat.

- Que es facin les reformes legals oportunes per impedir que les mesures de control migratori puguin comportar privacions de llibertat exclusivament per raons de situació d'irregularitat administrativa.
- Que es defineixin polítiques migratòries i d'acollida més adequades a les necessitats actuals i als drets de les persones.

Barcelona, 19 de juny de 2020